

FLORENȚA

GHIDUL ȚĂU DE BUZUNAR

LINGHEA
TIMIȘOARA, 2025

Cuprins

- **4** **Introducere**
- 10 Top 10 atracții
- 12 Ziua ideală în Florența
- 14 Florența la preț mic
- 16 Legende renaștentiste
- **18** **Scurt istoric**
- **33** **Unde mergem**
- 33 Piazza del Duomo
- 40 Piazza della Signoria
- 49 Bargello și Santa Croce
- 56 Piazza della Repubblica
- 60 San Lorenzo
- 65 San Marco
- 70 Santa Maria Novella

- 74 Oltrarno
- 83 Excursii
- **93** **Timp liber**
- 93 Cultură
- 94 Festivaluri
- 95 Viața de noapte
- 95 Cumpărături
- 99 Activități în aer liber
- 103 Calendar al evenimentelor
- **104** **Masa în oraș**
- **119** **Sfaturi de călătorie**
- **137** **Index**

Introducere

We know
books

Priveliștea nemaipomenită oferită de biserica San Miniato, aflată în vârf de deal, s-a schimbat foarte puțin din sec. XVI. Din pavilionul bisericii se vede cursul râului Arno, cu numeroase poduri, și centrul istoric al Florenței (*centro storico*). Veți vedea cupola (domul) bisericii San Lorenzo, clopotnița medievală de la Palazzo Vecchio și elementul central – cupola Domului.

Contribuția masivă a Florenței la civilizația și cultura occidentală este invers proporțională cu dimensiunile sale miniaturale. Foarte puține națiuni se pot lăuda cu o moștenire artistică, literară,

NOUTĂȚI

Câteva dintre cele mai apreciate situri ale Florenței strălucesc datorită lucrărilor recente de restaurare. În anul 2024, Cappella Brancacci a fost redeschisă după ani întregi de muncă meticuloasă în care au fost readuse la viață frescele uluitoare ale lui Masaccio, cel care a dat un imbold curentului renaștist. Alte restaurări includ sculpturile din Orsanmichele, Muzeul de Costume și Modă al Palatului Pitti și Coridorul Vasari al Ponte Vecchio.

În stadiul de restaurare încă se află Capela Bardi din Santa Croce și Muzeul Porțelanului din Grădiniile Boboli. Pentru anul 2026, este programată finalizarea lucrărilor în cazul Galeriei Nuovi Uffizi după o perioadă îndelungată de eforturi asidue în ceea ce privește restaurarea și modernizarea acesteia. Până atunci, galeria cea mai vizitată a Italiei rămâne deschisă în starea nouă și extinsă în care se află. Restaurarea faimoasei Trezorerii a Baptisterei a început în anul 2022, iar finalizarea este programată pentru 2028. Până atunci, ușile rămân deschise pentru vizitatorii care pot întrezări frescele între barele schelei care se înalță până la tavan.

Verificați încă un obiectiv turistic care va fi în curând dezvăluit în Complexul Santa Maria Novella: Muzeul Național al Limbii Italiene (MUNDI) care prezintă istoria limbii de la originile antice și evoluția acesteia în epoca digitală, cu o deosebită onoare pentru inegalabilii florentini precum Dante și Boccaccio.

Priveliște de sus asupra orașului Florența

științifică și politică atât de bogată dobândită într-o perioadă atât de scurtă de timp. Florența a fost, citându-l pe D.H. Lawrence, „universul perfect al omenirii”.

Ghidurile turistice compară adesea Florența Renașterii cu Atena din sec. V e.n.; diferența este că gloria Atenei se oglindește astăzi doar în ruinele sale spectaculoase, în timp ce Florența renaștistă este încă în viață. Palatele sale istorice, grandioasele biserici, sculpturile extraordinare și capodoperele nenumărate nu sunt relicve în degradare, ci o parte vie și funcțională a vieții de zi cu zi – oamenii lucrează, locuiesc, se roagă în aceste locuri, ele fiind deschise pentru toată lumea.

Elegantul Palazzo Vecchio, sediul primei autorități civice din Evul Mediu, găzduiește încă birourile consiliului orașenesc. În bisericile ridicate din sponsorizările ghilldelor medievale îngenuchează și

azi enoriași. Magazinele de bijuterii de o parte și de alta a lui Ponte Vecchio sunt ocupate de care descendenți aurilor care și-au instalat atelierelor aici în sec. XIV. Majoritatea străduțelor pietruite ale orașului au fost suficient de largi încât să permită trecerea trăsurilor trase de cai din secolele trecute.

Orașul s-a dovedit irezistibil pentru turiști încă de la sfârșitul sec. XVIII, când Florența și comorile sale au devenit o destinație de neratat în cadrul „marelui tur” pe care îl făceau nobilii englezi. Astăzi, pe aleile medievale se află gelaterii, magazine de suvenire și pizzerii. Printre dughenele caracteristice turismului modern, veți găsi încă ateliere în care artizanii prelucrează bronz sau crează articole din piele.

Dovezi ale patrimoniului artistic al orașului

Detractorii Florenței descriu orașul ca fiind supraaglomerat și mult prea scump. Există un sâmbure de adevăr în aceste critici, însă înghesuiala și, într-o oarecare măsură, prețurile ridicate pot fi evitate dacă mergeți la Florența în extrasezon. Fiți selectivi, alegeți câteva lucruri care vă interesează și accordați-vă timp să le admirați pe îndelete. Dacă încercați să vizitați tot, la final veți fi epuizat și nu vă veți aminti mare lucru.

ÎNCERCĂRI ȘI NECAZURI

Florentinii medievali erau considerați pragmatici, muncitori, inventivi și cu umor. Aceste calități sunt evidente și la locuitorii de astăzi ai orașului, la care se adaugă un simț înnăscut al demnității, al eleganței și al mândriei ostentative pentru oraș și pentru patrimoniul său.

Rezistența florentinilor s-a văzut de-a lungul timpului și, poate cel mai bine, în timpul inundațiilor dezastruoase din noiembrie 1966. Într-o noapte, umflat de ploile abundente, râul Arno a ieșit din matcă și s-a revărsat. În unele locuri, apa a înregistrat cote de șapte metri adâncime. Orașul este presărat cu plăcuțe care indică înălțimea la care a ajuns apa în locul respectiv. Un măr gros, amestecat cu petrol toxic din conductele avariate, a luat cu asalt magazinele și muzeele Florenței.

Numărate tablouri, fresce, sculpturi și cărți vechi au fost avariate grav. Florentinii au depus un efort comun intens pentru a salva ce s-a putut și pentru a curăța orașul. Restaurarea operelor de artă avariate a fost încredințată unei echipe internaționale de experți, iar unii dintre ei încă lucrează la această misiune. Majoritatea operelor au fost restaurate și redat galeriilor.

Florentinii au fost puși la încercare din nou în mai 1993, când o bombă a mafiei a spulberat aripa vestică a Galeriei Uffizi, omorând cinci persoane. Din fericire, scuturile din plexiglas au limitat pagubele aduse lucrărilor de artă. Totuși, 200 de piese au fost avariate, dintre care 37 grav, iar două au fost distruse complet. După douăzeci de ani, galeria are parte de o restaurare necesară, cu schimbări majore. Galeria „Nuovi Uffizi”, un proiect care costă milioane de euro, va elimina problemele de acces, va dubla spațiul

OBSERVAȚII

Mari nume ale culturii europene: Dante, Boccaccio, Giotto, Donatello, Botticelli, Michelangelo, Leonardo, Cellini și Machiavelli au locuit și și-au desfășurat activitatea în Florența.

Scurt istoric

We know
books

Nu se știe de unde provine numele orașului roman Florența. Unii spun că a fost denumit în cinstea lui Florinus, un general roman care, în anul 63 î.e.n., și-a așezat tabăra pe locul în care se află acum orașul pentru a asedia Fiesole, un centru învecinat condus de etrusci – lorzii preromani ai Italiei. Alții sunt de părere că numele face referire la abundența de flori din regiune sau poate chiar la „înflorirea” acestui oraș.

Indiferent de originea numelui său, Florența romană era deja un centru militar și comercial prosper în anul 59 î.e.n. Dacă vă plimbați de-a lungul străzii Via Romana, pe malul sudic al râului Arno, și treceți peste Ponte Vecchio către centrul orașului, veți călca pe urmele legiunilor, ale călătorilor și ale negustorilor romani de acum 2 000 de ani. Chiar

dacă nu veți găsi ruine romane vizibile în Florența, toate elementele vieții romane civilizate se aflau odinioară aici: forumul, băile, templele și un teatru. Puteți vedea mai multe vestigii ale acestei epoci în orașul învecinat, Fiesole, unde se află o serie de ruine romane și etrusce care datează din secolul I î.e.n.

DE LA CAROLINGIENI LA REPUBLICĂ

Inraziile din nord și căderea Imperiului Roman de Apus (476 e.n.) au împins Europa într-o perioadă turbulentă a istoriei; pentru puțin timp

au existat și momente de liniște – în timpul domniei lui Carol cel Mare și a vastului său imperiu european din secolele VIII și IX. Până în sec. X se instalase un haos și mai mare.

Totuși, provincia carolingiană a Toscanei a supraviețuit. În ultima parte a secolului XI, Florența a înregistrat un progres comercial și politic rapid sub conducerea unui lider remarcabil – Matilda, Marea Contesă a Toscanei. Marile gilde (*arti maggiori*) s-au format în această perioadă. Aceste organisme influente pot fi considerate precursorile sindicatelor de astăzi, create pentru a proteja interesele farmaciștilor, ale negustorilor de lână, mătase și condimente etc. În 1138, la doar 23 de ani după moartea Matildei, Florența era deja o republică autonomă și o putere importantă.

La momentul respectiv, Florența arăta foarte diferit de orașul de astăzi. Familiile bogate ale comercianților își fortificau casele cu turnuri pătrate din piatră, adesea mai înalte de 70 de metri, care serveau drept refugii impenetrabile în timpul conflictelor recurente care divizau comunitatea. Până la finalul secolului XII, orașul număra peste 150 de astfel de turnuri. Doar câteva dintre ele au supraviețuit, însă vă puteți face o idee despre cum arăta orașul în „tinerete” vizitând orașelul toscan San Gimignano, situat pe o colină (pagina 82).

Fațada bisericii San Miniato
datează din sec. XI

Mormântul Contesei Matilda de Toscana

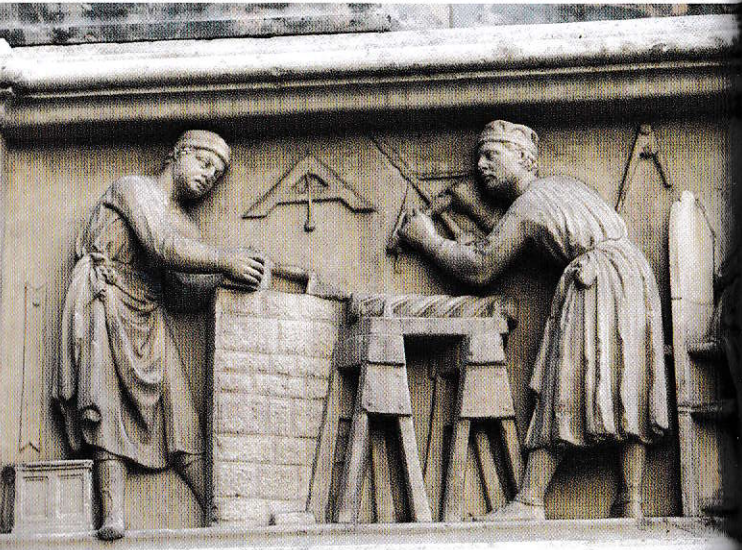

GUELFII ȘI GHIBELINI

Era normal ca interesele elitei aristocrate și ale clasei negustorești, aflată în plină ascensiune, să se ciocnească la un moment dat. Când s-a întâmplat acest lucru, dezvoltarea Florenței a intrat în declin, urmând o serie de conflicte violente între facțiuni. Nobilimea se opunea formelor mai lejere de guvernământ pe care comercianții le promovau, iar situația era agravată de conflictele între familii și de atacurile continue asupra comerțului florentin înscenate de „baronii tâlhari”.

Situația s-a înrăutățit odată cu intervenția unor puternice interese străine. Guefii susțineau papalitatea, iar ghibelini pe împărat (vedeți caseta „Observații”); aceste două facțiuni s-au dezvoltat în sec. XIII, avându-și originea în alte orașe italiene, unde ambițiile papalității și ale Sfântului Imperiu Roman (fondat în 962 e.n.) erau periculos de

Artizani la locul de muncă, sculptură de pe biserica Orsanmichele

OBSERVAȚII

Se spune că numele de guefii (susținători ai Papei) și ghibelini (susținători ai Sfântului Împărat Roman) provin de la numele german Welf (duce de Bavaria) și respectiv Waiblingen (Casa Hohenstaufen)

divergente. Alte orașe toscane le-au luat exemplul cu propriile facțiuni guefii-ghibeline, iar Toscana a rămas într-o stare de tensiune timp de mai bine de două secole. Orașele Pisa, Lucca, Pistoia, Siena, Arezzo și Florența au fost dușmane sau aliate în funcție de facțiunea care era la momentul respectiv la putere.

EVOLUȚIA SOCIETĂȚII FLORENȚINE

În ciuda acestor obstacole, activitatea comercială și bancară a Florenței s-a dezvoltat în continuare, iar comerțul său cu postavuri a prosperat. Primul *fiorino* de aur a fost bătut la mijlocul secolului XIII. Cu sfântul protector al orașului, San Giovanni, pe o parte și crinul florentin simbolic pe cealaltă, moneda a fost adoptată rapid în întreaga Europă ca unitate monetară standard.

În acest timp, evoluția socială a orașului a fost remarcabilă. S-au deschis „fabrici” sau ateliere organizate. Au fost fondate spitale, școli și societăți caritabile. Universitatea – una dintre cele mai vechi din Europa – oferea orașului avocați, profesori și doctori. Străzile erau pavate, se promulgau legi care reglementau nivelul de zgomot și comportamentul în public și s-au pus bazele Breslei Misericordia, o precursoră a Crucii Roșii (pagina 31). Deși viața era grea, iar Florența nu a fost niciodată democrație în sensul modern al cuvântului, orașul le-a insuflat cetățenilor săi un sentiment unic al apartenenței, care era mai presus de diferențele de clasă sau de partid.

EPOCA DE AUR A FLORENȚEI

Acum, bancherii florentini dețineau controlul asupra finanțelor Europei, având agenți în fiecare oraș important. Un grup condus de familiile Bardi și Peruzzi i-a împrumutat lui Edward III al Angliei

1 365 000 de florini de aur pentru a-și finanța campaniile împotriva Franței. Apoi, în 1343, Edward s-a declarat falimentar și a dat peste cap întregul sistem bancar.

Rezistenții florentini și-au revenit, iar comercianții au început să lupte pentru a-și redobândi prestigiul de altădată. În ciuda rebeliunii sociale neobosite, a grevelor violente, a inundațiilor dezastruoase și a Ciumei Negre din anii 1347–48, care a înjumătățit populația orașului (și a ucis o treime din întreaga populație a Italiei), până la începutul secolului XV, Florența era mai puternică și mai bogată ca niciodată. Se puseseră bazele celui mai extraordinar moment din istoria sa.

Pe lângă succesul comercial, viața culturală a orașului înflorea, îndreptându-se către primii ani ai perioadei care urma să fie numită Renașterea. A reapărut interesul pentru literatura greacă și latină, neglijate o perioadă îndelungată. În timp ce istoricii florentini începeau să înregistreze progresul orașului lor pentru posteritate, ghidele de comercianți și nou-imbogățiții deveneau interesați de patronajul artistic.

În ciuda diviziunilor dintre facțiuni, florentinii au plănuit lucrări publice ambițioase și palate private impozante. Duomo, Campanila lui Giotto, bisericile Santa Croce și Santa Maria Novella, Bargello și Palazzo Vecchio au fost începute sau finalizate în timpul tumultuosului secol XIV.

Puterea marilor familii de comercianți, *signori*, se dovedea mai mare decât cea a ghidelelor. Ambițioșii Medici, o familie de comercianți de postavuri și bancheri, au ajuns să domine fiecare latură a vieții florentine timp de 60 de ani „de aur” (1434–94) și, într-o oarecare măsură, și deceniile ulterioare. Membrii familiei Medici erau politicieni aspri și patroni entuziaști și cu discernământ ai artelor. În calitate de patroni, au condus orașul și populația acestuia pe culmi neegalate ale civilizației, într-un moment în care o mare parte din Europa încerca să se elibereze din plasa sugrumantă a feudalismului medieval.

RENAȘTEREA

Termenul „Renaștere” (*Rinascimento*) a fost inventat de artistul și istoricul florentin Giorgio Vasari (1511–74), a cărui carte – *Viețile celor mai renumiți arhitecți, pictori și sculptori italieni, de la Cimabue până în timpurile noastre*, descrie tot ceea ce știm despre extraordinarii artiști italieni, începând din secolul XIII și până în zilele lui Vasari. Lumea părea să se trezească dintr-un somn prelung și să reia viața din punctul în care o lăsase Antichitatea. Biserica dominase viața culturală a Europei pe întreaga perioadă a Evului Mediu. Literatura, arhitectura, pictura, sculptura și muzica acestor timpuri aveau unicitel de a-Lăuda pe Dumnezeu și nu de a sărbători viața și frumusețea lumească. Conceptul grecesc și roman de „artă de dragul artei” a fost

Frescă realizată de Filippino Lippi care se află în Capela Strozzi a Bazilicii Santa Maria Novella

